

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 602
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/2/2025
Ωρα κατάθεσης: 10:10'

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2025

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

ΘΕΜΑ: «Επιδείνωση των συνθηκών στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων (ΚΕΔΝ)».

Από το 2020, έχουμε εκφράσει ανησυχίες σχετικά με τη μετατροπή ανοικτών δομών φιλοξενίας σε κλειστά κέντρα κράτησης, εγείροντας ερωτήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις διαδικασίες ασύλου. Οι ανησυχίες αυτές είναι ιδιαίτερα έντονες στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων (ΚΕΔΝ), όπου οι συνθήκες διαβίωσης επιδεινώνονται.

Η επιτόπια επίσκεψη της ΕΕΔΑ στην ΚΕΔ Σάμου, έναν χρόνο πριν, αποκάλυψε συνθήκες υποδοχής "μη σύμφωνες με τα βασικά πρότυπα". Ο υπερπληθυσμός παραμένει σημαντικό πρόβλημα, με ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, να αναγκάζονται να ζουν σε κοινόχρηστους χώρους ή σε αυτοσχέδια καταλύματα, καθώς πολλοί οικίσκοι είναι ακατάλληλοι για κατοίκηση λόγω αμέλειας και φθορών.

Η έλλειψη πρόσβασης σε τρεχούμενο και πόσιμο νερό είναι ένα επίμονο ζήτημα, παραβιάζοντας θεμελιώδη δικαιώματα και επηρεάζει την υγεία και την υγιεινή των διαμενόντων, ενώ αποτελεί κίνδυνο και για τη δημόσια υγεία. Ενδεικτικά, καταγγέλλεται ανεπαρκής παροχή νερού, με αναφορές για ανθρώπους που λαμβάνουν μόνο 1,5 λίτρα νερού την ημέρα. Επιπλέον η κακή αποχέτευση δημιουργεί απάνθρωπες συνθήκες, με αναφορές για λύματα σε χώρους διαβίωσης και προσβολές από παράσιτα.

Τα συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου στην ΚΕΔΝ της Σάμου, όπως τα "Κένταυρος" και "Υπερίων", θυμίζουν αυτά του Γκουαντάναμο. Αυτά τα συστήματα, μαζί με διπλό φράχτη τύπου ΝΑΤΟ, περιπολίες με σκύλους, τουρνικέ και σωματικούς ελέγχους - ακόμη και για παιδιά που επιστρέφουν από το σχολείο - δημιουργούν ένα περιβάλλον μακριά από την έννοια μιας "δομής φιλοξενίας" που προορίζεται να διευκολύνει τις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει ήδη επιβάλει πρόστιμο για παραβιάσεις που σχετίζονται με αυτά τα συστήματα.

Επειδή, η εμπειρία από τις υπάρχουσες ΚΕΔΝ -και ιδίως στη Σάμο- καταδεικνύει ότι τέτοιες δομές, για τις οποίες πανηγύριζε ο Πρωθυπουργός μαζί με την κα. Φον ντερ Λάιεν, δεν αποτελούν λύση αλλά μέρος του προβλήματος με την εφαρμογή και του νέου Συμφώνου Μετανάστευσης ΕΕ, που καθιστά τις χώρες πρώτης υποδοχής de facto αποθήκες ψυχών, χωρίς καμία υποχρέωση αλληλεγγύης από τα άλλα ΚΜ.

Επειδή, η δημιουργία μικρών ανοικτών δομών με ανθρώπινες συνθήκες και σαφείς κανόνες λειτουργίας, η επιτάχυνση των διαδικασιών ταυτοποίησης και ασύλου και η άμεση μεταφορά των αιτούντων άσυλο στην ενδοχώρα και η προώθηση συμφωνιών για μετεγκαταστάσεις σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, είναι η μόνη βιώσιμη πολιτική επιλογή.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποια άμεσα μέτρα θα ληφθούν για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις ΚΕΔΝ, ιδίως όσον αφορά στον υπερπληθυσμό, στην πρόσβαση στο νερό και στην αποχέτευση;
2. Θα θέσει ζήτημα για αλλαγές στο Σύμφωνο Μετανάστευσης ΕΕ στη βάση μιας προσέγγισης με μικρές ανοικτές δομές, ανθρώπινες συνθήκες, ταχύτερες διαδικασίες και μετεγκαταστάσεις;

Ο ερωτών Βουλευτής

Ψυχογιός Γεώργιος